

5. UČENIK VLADA POJMOVIMA KUPA, VALJAK I LOPTA (UOČAVA NJIHOVE MODELE U REALNIM SITUACIJAMA, ZNA NJIHOVE OSNOVNE ELEMENTE)

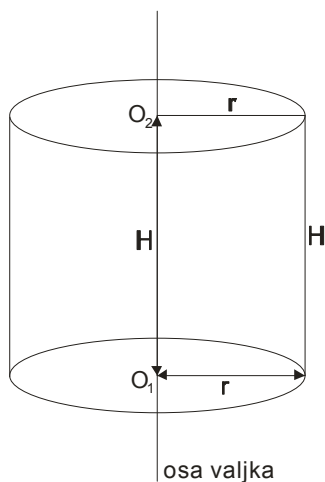
VALJAK

Valjak je geometrijsko telo ograničeno sa dva kruga u paralelnim ravnima i delom cilindrične površi čije su izvodnice normalne na ravan tih krugova.

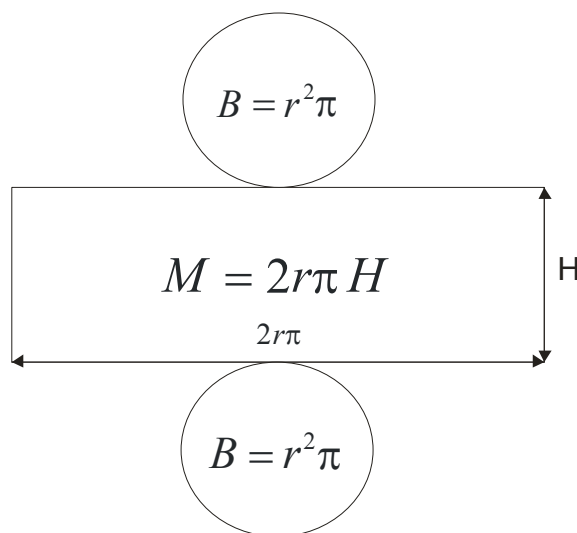
Osa valjka je prava koja prolazi kroz centre baza.

Naravno kao i do sada oznake su:

- **P** je površina valjka
- **V** je zapremina valjka
- **B** je površina baze
- **M** je površina omotača
- **H** je visina valjka
- **r** je poluprečnik osnove (baze), onda je $2r$ prečnik

Valjak

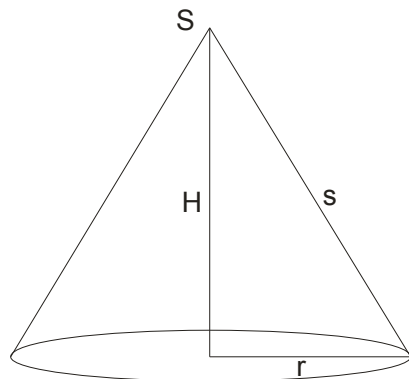

Mreža valjka

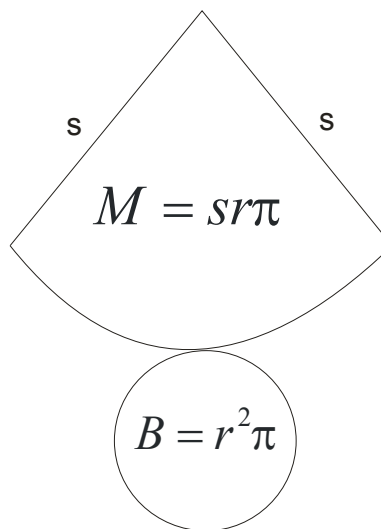
Na ovom nivou vas nećemo matretirati sa formulicama, jer se to ne traži, već u srednjem nivou ćemo izvesti formule i videti kako se upotrebljavaju....

KUPA

Kupa je oblo feometrijsko telo čija je osnova krug, a omotač je deo obrtne konusne površi sa vrhom u tački S.

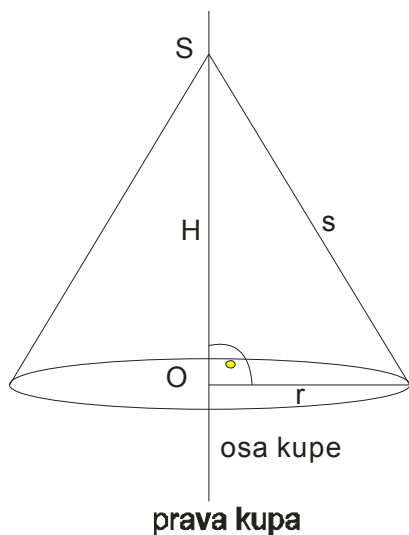

Kupa

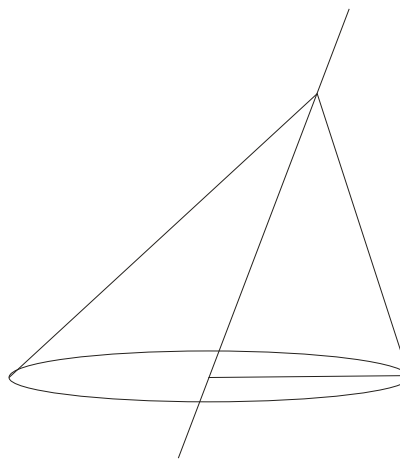

Mreža kupe

Osa kupe je prava koja prolazi kroz vrh kupe i centar osnove kupe . Ako je osa normalna na osnovu kupe reč je o **pravoj kupi**, inače se radi o kosoj kupi.

prava kupa

kosa kupa

Obeležavanje:

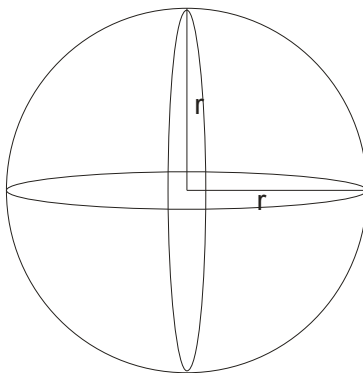
- **r** je poluprečnik osnove(2r je prečnik osnove)
- **H** je visina kupe
- **s** je izvodnica kupe
- **B** je baza (osnova)
- **M** je omotač
- **P** površina, **V** zapremina

SFERA (LOPTA)

Sfera je skup svih tačaka prostora podjednako udaljenih od jedne fiksirane tačke (centra sfere).

Poluprečnik sfere (r) je rastojanje bilo koje tačke sfere od centra sfere.

Lopta je oblo telo ograničeno sferom.

Lopta nastaje obrtanjem kruga oko bilo kog njegovog prečnika.

Presek lopte i bilo koje ravni je krug. Ako presečna ravan prolazi kroz centar dobija se **veliki krug** lopte, to jest krug koji ima najveću površinu.

